

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сант.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 сант.

НАРЕДБА Обр. 7927

ВРХОВНОГ КОМАНДАНТА ЗА СВУ ВОЈСКУ 6. НОВЕМБРА 1916. ГОД. У СОЛУНУ

Војници,

Бог је хтео да сви наши напори и витешки подвизи буду крунисани сјајним успехом.

Наш горди Битољ, понос и слава наша, у нашим је рукама.

Ваша верност, пожртвовање и непоколебима воља за победом, сломили су најтврђе положаје и све очајне отпоре непријатељеве.

Ваше су заставе окићене новим лаворикама и ваша је слава понова одјекнула широм целог света.

Честитајући вам на свима добивеним победама, Ја вам, јунаци Моји, изјављујем своје потпуно задовољство и кличем: Да живи Моја мила и јуначка војска.

АЛЕКСАНДАР

Одговор Њ. Кр. В. Наследника Престола

На честитку председника Француске Републике г. Поенкареа, Њ. Кр. В. Наследник Престола Александар одговорио је следећим телеграмом:

„У тремутку, када српска војска потпомогнута својим Савезницима, освојила Битољ, ништа ме није могло дирнути пријатније него Ваша пријатељска честитка. Ја Вам захваљујем срдечно на тој и могу Вас уверити, да ће овај победомски улазак на ослобођену народну територију појачати у срцима Срба осећања наклоности и захвалности према Француској“.

Право и дужност

Поводом протеривања непријатељских посланика

Јуче је истекао рок за одлазак из Грчке представника Четворног Савеза (Немачке, Аустро-Угарске, Турске и Бугарске), акредитованих код грчког двора, и персонала њихових посланстава. По неким вестима, они су, не видећи

за се излаза из створене ситуације, пре постављеног рока оставили грчку престоницу. Биле ове и сличне вести тачне или не, они су, свакојако, силом или милом, напустили Атину у току јучерашњег дана, и о томе се сада може говори-

ти као о свршеном чину.

У свом писму, упућеном представницима Четворног Савеза у Атини, адмирал Дартиж каже: „Ваша шпијунска пропаганда, у којој учествује персонал посланства и која је на штату Споразума, нарочито у питању око снабдевања непријатељских сумарена, приморавала ме да саопштим вашој екселенцији, да се више не може бавити у Грчкој...“ Он је овом констатацијом хтео и да образложи и да оправда један озбиљан корак од особитог међународног значаја.

Грчка је, прокламујући своју неутралност, мислила да остане изван домаћаја садашњих европских догађаја. Међутим, она је од представника Четворног Савеза у Атини сматрана као земља чија колебљивост може корисно послужити, у првом реду ратним циљевима на истоку. И они су, немајући никакве мере у својим дрским испадима, грчку територију поступно претварали и делом претворили у базу својих ратних испода противу Сила Споразума и њихових савезника. По начину, на који су они све то изводили, могло се сматрати да је територија грчке представљала све озбиљнију опасност и, формално неутрална, стварно била савременик Четворног Савеза.

Утврђено је, да су представници Немачке, Аустро-Угарске, Турске и Бугарске, са својим персоналима, вршили, сем својих редовних послова, и послове који спадају у компетенцију и дужност војних јединица. Они су — директно или индиректно, сасвим је спо-

редно — снабдевали сумарене, извиђали положаје и кретања споразумних војска, управо радили све оно што је у туђој земљи забрањено. Силе из Споразума, према томе, имале су на грчкој територији непријатеља, озбиљног и правог непријатеља, који се стално заклањао за грчку неутралност, а према Грчкој, с друге стране за своју екстериторијалност.

Озакво стање требало је безусловно рашчистити, па или да се Грчка изјасни у корист Четворног Савеза или да њена територија престане бити легло непријатеља. За прво, Грчка није имала довољно моћи све и да се хтела на то приволети; а за друго, изгледа да је сувише била колебљива. Зато су Силе Споразума учиниле сада оно што су им њихови интереси налагали и што им је међународно право дозвољавало. Оне су једноставно, да би Грчкој, по њеној сопственој вољи, обезбедиле неутралност и уједно заштитили своје интересе, предузелли да силом своје моћи отерају непријатеља с грчке територије.

То је било њихово право, а то им је била и дужност.

Политичке вести

Атина. — Венизелестичка штампа коментаришући захтеве Споразума, јавља да је г. Бријан упутио једну депешу краљу, у којој му ставља на знање да је адмирал Фурне, према једнодушном одобрењу савезничког, одређен да води преговоре са Грчком.

Једино средство, да се расветли ситуација позивање г. Венизелоса на владу, која ће се ста-

вити на расположење краљу ако овај објави рат Бугарској.

Атина. — «Кери» пише да је влада, будући у немогућности да преда пушке и топове Савезницима услед оторченог отпора војника, приморана да да оставку.

Смрт Фрање Јосифа

— Његов живот и његова владавина —

Синоћ је стигла вест, да је умро цар аустријски и апостолски краљ угарски Фрања Јосиф I. Вест није никога изненадила, ма да је прилично заинтересовала шире кругове. Мало је који владалац толико живео, тешко да је иједан толико владао, а извесно ниједан није толико зла починио. Она латинска: De mortuis nihil nisi bene не може да се примени и на владоца, чији живот подлеже критици и јуду историје.

Фрања Јосиф рођао се 6. (18.) августа 1830. године. У најбурнијој години новије историје, апстрахујући садашње догађаје, када је Фердинанд I, осетивши да су идеје француске револуције из основа уздрмале његово престо, абдицирао и повукао се у приватан живот, дошао је на владу осамнаестогодишњи нећак Фрања Јосиф. То је било 20. новембра (2. децембра) 1848. године. Чим је ступио на престо, предузео је крваве мере, да угуши унутрашње немуре, изазване насиљима озго. Средства није бирао. И зато се с разлогом за њега вели, да се крвавим рукама дохватио свог престола. Али, како је буна у Угарској претила да разруши државу зграду, Фрања Јосиф замоли руског цара за помоћ. Овај се одазове његовој молби и пошаље свог ђенерала Паскијевића, који 1849. године потуче Гергеја код Вилагоша и Мађаре преда Аустрији. Том приликом, Фрања Јосиф дао је своју владалчку реч

ФЕЉТОН

У ослободилачкој војсци

— Поводом ослобођења Битоља. —

Јутрос нам је прочитана наредба о ослобођењу Битоља. За нас вест није била сасвим нова; она је представљала потврду онога што смо раније дознали. А ипак је у нашим редовима примљена с највећим одушевљењем.

Она нас је обрадовала и прекалала и иначе несаломљиву вољу за наступање, за гонење подлог, злочиначког, издајничког непријатеља. Она нам је изнела пред очи Прилип, Скопље, Београд, Нови Сад, Загреб, Љубљану, Сплет и друго бесерно зрњење наше народне сопствености. Она нас је овенчала венцем ослободилаца и подсетила на дужност

ослобођења свију племена наше расе. — Битољ је ослобођен! — брујало је целог дана и од свију страна. Чинило нам се да једнаки топови зује и кроз цијуке пушка и грмљавину топова. Понекад смо застајали и ослушкивали фијук граната, и изгледало нам је да и оне носе тај наш радостан усклик и односе чак тамо у непријатељске редове, деморалишући га, бијући и разгоњећи га силном експлозијом наше радости. Нека је срећан час, нека је свет дан почетка новог, слободног живота.

Нашој радости није било гра-

ја. Мене је она опила, занела и пренела у време и прилике блиске прошлости. Она ме је подсетила на прву вест о ослобођењу Битоља пре четири године.

Сећам се свега као да се све сада понавља. То је било овда, кад је херојска српска војска дофинитивно сломила моћ петвековног угњетача српског народа, ослободила Битољ наш лепо, славни Битољ, и уковала га, као један од најлепших алам-камена, у свету круну увећане Србије. Сећам се тога дана, сећам се оне радосне вести о највеличанственијем подвигу српске војске.

Био сам онда у својој ужој отаџбини, у нашој лепој Далмацији. Вест о ослобођењу Битоља затекла ме у једној од првих задарских кафана. Био сам у друштву с одличним пријатељем Ма-

том Х.... Разговарали смо о свему и свачему, а највише о рату. С нестрпљењем смо ишчекивали исход битолске битке. Знали смо да је битка у највећем јeku, али нисмо знали у чију се корист окреће. Дан раније из Беча стигле вести јављале су о турској победи. Али ми у те и такве вести нисмо веровали. Мој пријатељ трудио се да и мене и себе увери у победу «наше војске», а ја сам му у томе помагао.

Око 10 сати (у вече) улете у кафану наш познаник М. М., скочи на сто по средини кафане и повака:

— Браћо! Час пре стигла је службена вест, да је српска војска до ногу потукла Турке код Битоља и да је Битољ већ у ослободилачком српским рукама.

Живела непобедима српска војска!

— Живела! — одјекну неколико пута целом кафаном.

По том су настала међусобна честитања. Општа радост обузела је целу кафану. Неки гости стадоше поручивати ликере, неки вино, а неки и шампањер.

— Дај и нама једну боцу! — повичем кафанском служитељу и окренем се према свом другу. Али, какво изненађење! Мој друг, налаћен о сто, наслоњено главу на руке и плаче.

— Шта је сад? — упитам прилично зачуђен.

Он ме само погледа и поглед одмах поново обори к столу.

— Мато? — наставим даље и ухватим га за руку. — Шта је теби? Зашто плачеш? Уместо да се радујеш успеху српске војске,

наше поштедети мађарске воје. Али је реч погазио, да би се њихове крви напио.

За услугу, коју је руски цар указао Аустрији и њеноме суверену, Франа Јосиф се тако олујиво за време кримског рата год. (1853.—1856.), да је један аустријски министар казао: «Ми ћемо цео свет задивити својом незахвалношћу!»

У току своје крваве владавине Франа Јосиф је ратовао још 1859. године у Италији и 1866. у Пруској и Италијом. Сем тога његова владавина бележи чувени кривовијски устанак, окупацију и анексију Босне и Херцеговине и за нас доста важан трговински рат са Србијом.

Франа Јосиф је имао брата Максимилијана, који је за љубав престола (мексиканског) изгубио главу; имао је сина Рудолфа, који је на мистериозан начин завршио свој живот; имао је жену којој је он загорчао живот и која је погинула у Женеви; имао је синовца Франу Фердинанда, који је, спремајући садашњи велики рат, погинуо у Сарајеву. Чак је и противу њега неколико пута покушан атентат, али увек без успеха.

Уопште, цела владавина Фране Јосифа I. обележава дугу и крваву владавину једног злочинца. Можда то није толико осетио ни један народ у његовој држави и у његовом суседству, колико нападени српски народ.

Круна свију недела Фране Јосифа несумњиво је садашњи европски рат. Нема злочинства, које он, преко својих хорди, није почињо током овога рата. И сторија ће то забележити најцрњим словима, али ће, срећом забележити и златним словима: да је његовом злочиначком владавином завршила свој живот и Аустро-Угарска!

Грчка штампа

(Грци о Битољу)

«Македонија». Јуче је објављено заузеће Битоља, ове много нападене престонице западне Македоније.

Колико велики значај има овај догађај, сваком је познато. Тако су силно Германо-Бугари били утврдили околину ове вароши, да се није сматрало лако а још мање брзо њено пробијање. При свем том неупоредљиви хероизам Срба и Савезника савладао је

све препреке, и од јуче се српска застава поносно лепрша на начелству ове красне вароши.

Поздрављамо са срдчним радом ову свечану победу савезничку, и свесрдно желимо да савезничке заставе ускоро буду забодене свуда куда се простиру њихове жеље и њихови снови. (Број 1766.)

«Фос»: Б и т о љ.

Од јуче је Битољ опет слободан, и далеко иза њега су отерани варварски упадачи који су десет месеци скрнавили ову варош.

Јуначке савезничке војске, које се боре за слободу малих народа, савладавши сваки отпор непријатеља, уз херојски напор војске многонападене Србије, победоносно носе слободу и радост значајним земљама Црне Реке.

Четири године — тачно јуче — протеклоше од онога дана када је Битољ пао у руке Србима за време оног доба турско балканског рата. И суђено је било да херојски Срби, који од онога доба нису ни тренутка оставили оружје и за толико година нису познали сласти мира, поново о-

слободе исту варош од другог непријатеља много мрскијег и много горег него први.

Заузеће Битоља поздрављено је са радошћу и одушевљењем, јер се може сматрати као почетак ослобођења Србије. Још мали напор, па ће германо-бугарски звер бити смртно рањен. Јер о слободне Србије неће за Немачку значити само губитак једне земље за чије је освојење поднела толике жртве. Губитак Србије за централне царевине имаће као последицу и прекид комуникације са Турском, што ће Немачку и њене савезнике довести у тежак положај.

Напред херојски Срби и храбри Савезници! Идите путем Победо и Славе. Ма како да је дугачак пут који треба да пређете да бисте стигли до обала Дунава који вас зове да га пређете, Ви ћете га прећи с помоћу Божијом. Право јвек побеђује. А ви се борите само за право, које је погазила једна дедачка амбиција и једна издајничка политика. (Број 899.)

Пол-Луј

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са солунског фронта

— Француски коминике —

Солун, 10. новембра

Борбе се настављају на све стране. Није било важних догађаја у току јучерашњег дана.

Француски коминике

Париз, 10. новембра.

Јака артиљерска борба у области Во—Дуомон. На осталом фронту обична канонада.

Енглески коминике

Лондон, 10. новембра.

Непријатељ је јако бомбардовао десну страну новог енглеског фронта јужно од Анкра. Северно од реке одбијена је једна немачка патрола.

Руски коминике

Петроград, 19. новембра

У области Илуцка извршили смо један напад, употребљавајући гасове, који су имали хобре резултате. Емисија гасова проузроковала је велико растројство у немачким рововима.

На реци Стоходу, и области Кухари канонада.

На осталим деловима фронта обично пушкарање.

На кавкаском фронту југо-исто-

чно од Огнота Турци су напали са јачим снагама наше трупе. Борба се наставља. У правцу Бурдара Турци су предузели офанзиву ка Султана Бад али су били одбијени са великим губитцима. Гоњење је настављено до у ноћ.

На румунском фронту у долини реке Жију, румунске се трупе у борби повлаче ка Крајови. Није се ништа значајно десило. У Добруци ситуација непромењена.

Повлачење у Албанији

Лондон, 10. новембра

Јављају из Рима „Дејли Телеграф“, да се Аустро-јанци услед пада Битоља повлаче у Албанију. Рђави путеви отежавају јако стизање непријатељских повлачења.

ПАД БИТОЉА

— Одјек у страниј штампи —

Њујорк, 10. септембра.

Ивлин Сун, пошто је описао све оуерације источне војске за кључује: „Регуларност покрета источне војске, њихова смишљеност као и уштеда снага доказу-

ју да заузеће Битоља пада у тренутку, кад је Бугарска озбиљно угрошена.»

«Њујорк Трибун» пише: «Бугарски пораз, после пада Битоља може изменити ситуацију на Балкану. Заузеће Битоља може бити спас за Румунију.»

«Њујорк Тајмс» вели: „По паду Битоља, Бугари морају позвати Немце у помоћ, али се ова не могу одазвати, то је сигурно. То доказује установа аутономне Пољске са обавезним регрутацијом и одвођење Белгијанаца. Ова мера је предузета услед оскудице у људимг. Ако дакле Бугарска затражи помоћ, Немачка ће морати одбити или ће учинити тешку жртву на коме од својих фронта, који је сад немогуће знати. Али, видећемо ускоро.»

Париз, 10. новембра.

Француска штампа слави пад Битоља, који бележи почетак успостављања Србије. Она сматра да ће повратак српских трупа у Битољ произвести зашрапашење у Бугарској, огорчење у Немачкој, а велико охрабрење за Србе.

«Тан» коментаришући пад Битоља истиче потребу да се спасе Румунија и тражи да Русија још више појача Румуне.

Берлински коминике бележи пад Битоља. Бугарски пак још не признаје.

Лондон, 10. новембра.

Сва енглеска штампа коментарише са одушевљењем српску победу код Битоља.

«Дејли Телеграф» пише: «Варош Битољ освојена је од храбрих српских трупа. Међутим, право је признати сјајне напоре француских и руских трупа, чији су снажни напади припомогли паду Битоља.»

«Дејли Хроникл» пише: «Савезничко напредовање ка Битољу и пад ове вароши у руке победоносних Савезничких трупа резултат је у главном снажних и поновљених напада српских трупа и француске артиљерије, чија је снага знатна.

«Тајмс» вели: „Заузеће Битоља значи за Немце и Бугаре уништење свих њихових циљева на Македонију и Солун.»

Војвода Путник о Битољу

Ница, 10. новембра.

Војвода Путник интервјуисав од једног новинара изјавио је, да сматра заузеће Битоља као

догађај од одлучне важности од носно будућих операција на Истоку. Пошто је пао Битољ у савезничке руке, пад Прелепа предстоји ускоро, јер сви положаји око Битоља су врло јаки и њихово заузеће од Савезника изазваће вероватно заузимање Прилепа. Немци ће бити сад принуђени, да пошљу појачана Бугарима, која нису кадри да се без помоћи одупру притиску Савезника. Ова појачана узеће се вероватно од Макензенове војске и то ће наравно пободнати ситуацију руско румунских трупа на фронту Добруце.

Извештај из Србије

Драгог Николића извештава Марија из Пожеге да су сви добро. Кум Спира и Милован чине им велике услуге, али ипак да пошаље новца.

Драгослава Николића Драгослава и Серафима Јевтића траже: Миленија С. Стефановић и Лепосава Јевтића из Текије—Капелце.

Драгутин С. Николић из Смедерева да се јави својима, они су здрави.

Драгутин Николића поткивач тражи Милена Јовановић из Мрчајевца, сви здрави.

Драгутин Николић, Крф. Лепша Ђуричић из Крагујевца јавља Гити да је добро.

Драгутин Николића извештава Даринка, Студенчка 32, да су прочитали оглас о њему. Они су сви здрави. Од њега је примила два пута новац. Да шаље и даље, јер је велика скупоћа. Милка је са Ружибићевима у Крушевцу; Миле у Атини, Емилија у Ужицу. Чета нека јави за Будимира.

Душана Ј. Николића матуран тражи мати Лепосава, Крушевац. Животу Николића из Азање тражи жена Даринка.

Илија Николић подкивач из Крушевца да се јави својима здрави су.

Драга Илије Николића примила је 179 кр. Са децом здрава. Дана не долази Шта је са Ацом?

Јанићију Николића царин, чиновника. Анка, Београд ул. 42 Шабач, прочитала је оглас и тражи новац. Здрава је.

Јелена Николић, из Брешића тражи сина Милуна од 16. год. Таса, Сава и Јован Николић, и Јован Стојадиновић из Глагова да се јави својима здрави су.

ти плачем и тугујеш, као да ти је очевина пропала с турском царевином. Ја те, Бога ми, не разумем.

Као да су га ове речи тешко погодиле. Одједном се исправи и испрси.

— Шта бунцаш? — одговори прилично оштро. — Не плачем ја за турском царевином, нигде јој трага не остало. Плачем, што ми се плаче; плачем и од радости и од жалости.

— Та какве жалости? — упаднем му у реч.

— Е, мој драги! — настави он. — Ти си изгледа ми, и сувише часовит и површан. Зар тебе ова вест није могла ожалостити? Саслушај ме, па онда суди!... Ја се истински радујем успеху српске војске. То је, брате, наш општи успех. И толико се томе радујем,

да ми се и преко моје воље, у очима јављају сузе радостице.

Али ме та вест и жалости, само што та жалост није у њој, него је с њом пробудена. Упамти, молим те, што ћу ти казати. Сад су, сво. и Битољчани слободни. А ми? Ми и даље остајемо у ропству, тежем и страшнијем, ни мало или врло мало изгледа на скоро ослобођење. Па зар да не плачем и да не жалим над својом јадном судбином? Ех!...

И поново се налакти и спусти главу на своје жилаве и коштунаве руке. Мене обузе иста туга и везава ми две сузе, искрене и жалосне сузе човека који оплакује своју несрећну судбину, кад другу ужива највећу срећу своју.

У толико нам донесосе боцу шампањера. Мато је одбије и на-

реди да се не отвара. Затим се маши у џеп и везади 100 круна

— Ево ово — рече ми — за рањене ослободнице Косова и Битоља!

Примим и спремам новац, да га у име његово предам одбору за скупљање прилога за српске раченике. По том се, као по команди, обојица дигосмо и одосмо из кафане, не проговоривши те вечери ни једне речи.

Прошло је од тада година и по дана, кад нас је у Спљету затекла вест о сарајевском атентату, а месец дана хопније и вест о објави рата Србији, па и позив за војску. Три дана по објави рата био сам у својој команди. Тамо сам затекао и свог пријатеља Мату Х... У општој жалости, то ми је била једина утеха.

Чам се наш пук формирао и примио оружје, упућен је био у Галицију. Ја и Мато били смо у истом воду. У слободном времену нисмо се одвајали један од другог. Он је стално био тужан, погружен и ћутаљав, а ја оует жив, негвозан и брбљав. Изгледало је да су нам природе сасвим различите, или, ако не то, да су нас различите бриге тиштале.

У Галицији смо били непрестано у покрету. Сваког дана су нас пребацивали с једног сектора на други. То је било и досадно и заморно. Молио сам Бога, да нас негде упуте у борбу, како бих лакше нашао прилику, да побегнем из непријатељских редова. Унапред сам се био зарекао да не пуцам на браћу, ма где нас послали.

Покушавао сам, у доколици,

да мало развеселим свога пријатеља. Често сам му говорио да не тугује, већ да гледа како да се што пре преда браћи Русима. Доказивао сам му, да то неће бити тешко, нарочито не онда, кад аустријска војска буде приморана на повлачење. Он је слушао и — ћутао, осврћући се увек да види да ли нас ко посматра и послушкује.

Једном приливком, кад сам се највише заузео да га приволим на предају, он се као бесан око ми на ме.

— Ти си луд! — повика љутито. — Ког ђавола непрестано о томе брбљаш? Ако те ко чује — а ти знаш да овде и камен има уши — омастићемо обојица конопац. А каква нам корист од тога? Какву би корист тада Српство од нас видело? Шта ја ми-

Јована Николића инж. тражи жена Милица Његушева 27 са децом, мајком и Даном је здрава. Мајка је здрава и често се јавља. Јоцу Николића инж. Крф, моли Јелисавету Перић, да јави Мити, да је доставила оvd. власт све што је он за мене питао. Сви су здрави. Новац кад треба тражиће. Манојла Николића поручника тражи отац Маринко из Осинта. Шта је са Павлом.

Милану Николићу инж. п.п.уков. јавља Дана Косовска 53 да неће за дуго добити новац који јој је послао преко Букурешта, нека јој пошаље одмах другим путем. Милану Николићу, пуковнику. Са децом здрава, Миљена у Добрињу код кума Даре. Примила сам 288 кр. шаљи редовно, Миљена Савићка Ужице. Милана Николића пушкар из Владимира тражи породица.

„Ендепандан“.
Многи наши читаоци обраћају нам се с молбом, да се постарамо, да могу добити који француски лист. Како сазнајемо, наши официри и војници су у могућности да добијају редовно „Ендепандан“, најстарији француски лист у Солуну. Ми сматрамо за дужност, да овај лист препоручимо својим читаоцима, пошто је он увек писао са великим симпатијама о Србији.

Осим тога „Ендепандан“ има кореспонденте у свима главнијим варошима Европе и излази увече, као и „Велика Србија“ објављује последње вести из целог света. У „Ендепандану“ ће осим тога наши читаоци имати прилике, да се вежбају у одличном француском језику.

Признанице из Србије
Српско Трговачко Друштво у Солуну моли следећа лица да дођу у друштвену канцеларију, где ће примити признанице својих породица из Србије о новцу послатом преко Друштва.

Душан Трифуновић њен. пуковник, Живадин Јовановић арт. мајор, Данило Богдановић, Јован Љубинковић, Станоје Ристић мајор; Др. Јосиф Недок, Др. Жив Миленковић, Драг. Тодоровић, Никола Стојковић, Вел. Пироћанац, пуковник Војислав Николајевић пуковник, Михаило Лучић. Милош Балтић, Иван Чоловић, Ђорђе Лазић пуковник, Душан Греговић, Мирко Маринковић коњички мајор, Бора Ценић ревизор, Ранко, Богољуб и Богдан Петровић, Воја Жарковић п. пуковник, Воја Вукадиновић, Др. Жарко Живковић, Мил. Анђелковић пук. Драгомир Пљаквић цариник, Нићифор Петровић, Радван Петровић, Никола Вујановић мајор, Милан Драговић адвокат, Ђорђе Благојевић капетан, Коста Константиновић ревизор, Милорад Павловић пред. суда, Јеремија Живановић професор, Драгољуб Јосиф средњи начелник, Коста Лазић, Миодраг Мишић, Владимир Степановић Михаило Матић, Алимпије Митровић В. Милорадовић, Драгољуб С. Петровић, Драгиша Н. Петровић, М. Станиславовић благавник, Милан Дадић, Милан Ђ. Николић.

У будуће ће се сви огласи примати у уредништву.

Последње вести

Немачки злочин

Ротердам, 10. новембра.
Чланови бриселске општине испослати су такође за Немачку јер нису хтели да прикупе имена становника који су без рада. Тодор је људи испослато за Немачку да је Белгија остала скоро празна. Упућено је у Аустрију 9 хиљада деце.

Немачка жели мир

Цирих, 10. нов.
После већања федералног комитета, Хелферих и шефови свију великих странака изгласали су пројекат за позивање људи у масама за војску. Шондербург је писао канцелару, стављајући му на знање, да је за организацију рада у радионицама такође потребно приморавање становништва.

„Форверт“ публикује један чланак „Националне Газете“ из Базела у коме се говори да се спрема једна конференција неутралних држава, које ће интервенисати да се закључи мир. „Жермана“, орган католичке странке, објављујући кружење вести о посредовању председника Вилсона — тражи интервенцију Сједињених Држава за закључење мира.

Саопштења

— Михаило Поповић, приправник телеграфске школе, да се јави Владиним Комесарима.
— Момчило Јеротић наредник-ђак из Београда налази се као рањеник у енглеској болници 37, Бр. 1963. Моли да му се јаве рођаци и пријатељи, нарочито Јулије Вапа, рез. пеш. поручник и Душан Вучковић, порезник из Трстеника.
— Да се јаве у обавештујном одељењу у канцеларији Владиних

Комесара ради пријема оригиналних писама из Србије и то: г. г. Јован Милошевић студент медицине, Данило Панић болничар, Аврам Коча, Драгољуб Стевановић поднаредник, Сава Петровић писар војне болнице и Миодраг Каменчић апотекар.

Именовани могу јавити и своје адресе како би им се писма послала.

Светозар Ј. Лазић, поручник да се јави одмах картом Александру Симићу нареднику на бр. поште 999.

— Чела Р. Урошевић, народни посланик из Варварина, допутовао је у Солун, где ће остати све до повратка у Отаџбину.

Моли све Темвићане да му се јаве картом на хотел „Телеграф“ да би их известио о њиховима у Србији, јер је за многе добио извешта.

Свиња шаље братски српски поздрав. 1-3

ПОШТА
За Србију

— Надежди Парезановић - Уб Молимо да извештај наше фамилије да смо живи и здрави: Сава С. Јовичић са браћом из Врела, Милисав Матић и Милорад Божић из Стубленце, Пантелија Петровић Токово и Живан Станојевић из Бањана и нека нас извести о њиховом здрављу преко поште бр. 315.

— Настас Благојевић народни посланик јавља својима у Србији да је жив и здрав са синовима Милвојем и Божићем. Моли пријатеље да га извести о његовој породици.

— Капетан I. вл. П. Стојиљковић јавља својим оцу Тодору Стојиљковићу да је са братом Драгомирком здрав и жив. Шта је са братом и шураком Миланом? За новац обратите се Томићу и Стојадновићу, Таса је тако наредно. Јавите како све сви а нарочито деца, а на адресу вој. пошта 60.

Српски званичан извештај

Солун, 10. новембра.
9. новембра јаке борбе на целом фронту са новим немачким снагама. Местимично смо ипак напредовали ка северу, одбијајући непријатељске противнападе.
Површина ослобођене Србије износи сада 1.200 квадратних километара.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Изјава г. Веснића

Из Париза телеграфису: Српски посланик г. Веснић изјавио је новинарима приликом заузећа Битоља:

„Сада је српска Македонија наша за увек. Ослобођена од Турака, брањена против Бугара, она је добро плаћена, али раније само борбама између балканских народа. Сада је генерал пруски отеран из Македоније. Борба је постала европска. Савезници нас помажу да победимо. Постигнуто дело несаломљиво је, јер је Споразум подигао српски народ као бедем против немачког ширења ка Егејском мору. Заузеће Битоља имаће повољног уплива на доцније догађаје на Балкану.“

Одговор грчке владе

Грчка је влада предала јуче свој негативан одговор адмиралу Фурнеу. Сем наведених доказа, услед чега она не може уступити ратни материјал, истиче да Грчка потребује тај материјал, јер још не може да предвиди момент кад ће интервенисати у садашњи рат.

На пољу части.

У последњим борбама славно је пао на пољу части за спас своје Отаџбине поручник Бошко П. Јововић, вољник матрарског одељења, свршени матурант у својој 20-ој години.

Изјава Галиб беја

У току разговора са дописником „Скрип“, Галиб беј, турски посланик на грчком двору, дао је следећу изјаву:

„Ја одлазим потпуно задовољан са држањем Грчке. Ја видим критичну ситуацију у којој се ваша земља налази. Ја ћу однети добре успомене а надам се да ћу се ускоро и вратити. Чим стигнем у Цариград, ја ћу одмах саопштити мојој влади повнжења

која Грчка мора поднети.

Фон Мирбах, немачки посланик изјавио је: „Победа се на сабљи добија, а не незаконитим поступцима.“

Посеђнута станица у Полопонезу

Из Атине јављају, да је, (пошто су резервисти покушали да ноћу однесу ратни материјал) француски одред заузео главну станицу у Полопонезу, да би спречио транспортовање.

Отварање навалске школе.

Провизорна влада у Солуну одлучила се да отвори навалску школу.

Настава ће се вршити на једној лађи где ће ђаци трећег и четвртог разреда посеђивати предавања. Министар војни једним претписом одредиће професора те школе.

Немачка забранила дуван.

Државни секретар Сједињених Држава саопштио је ту скоро извештај америчког посланика у Берлину о забрани дувана и дуванских прерађевина у Немачку. У извештају се вели, да је немачка влада своју забрану мотивисала сувишношћу и некорисношћу дувана и његове употребе, јер да је „дуван раскошан, без којег немачки народ може да буде“.

Посланици су отпутовали.

Из Атине јављају да су посланици непријатељских сила напустили јуче у подне престоницу и укрцали су се у лађу „Микали“ која ће их одвести до Кавале. До лађе отпратили су их шеф двора Меркатис и министар спољних послова. Један је француски одред отишао јуче на станицу Пелагонеца. Пошто су посланици отпутовали са целим својим персоналом одред је напустио станицу.

слим, то је моја ствар. У осталом, ти си сам, а ја имам жену и дете. — Ах, мој мали Душане, да знаш какву бригу има твој тата?! Јадна моја Зорка, јадни мој Душан!... Загрцну се, сузе га облише и седе на један камен, па се налакти и спусти главу у своје доста нечисте војничке руке. Ваше га насам наговарао на предају. Највише сам с њиме разговарао о његовом шестогодишњем Душану. С поносом је о њему говорио. Најлепше, најмирије, најпапетније дете у свету био је његов мали Душан. Њему је Душан био једина радост и утеха. Разговор о сину увек га је одобравољавало. Разумљиво је, што је врло често писао жени и детету. Обично је писао по три дописне карте: једну жени и детету, другу жени,

а трећу детету. И док је он њима често писао, од њих је одговор врло ретко примао, ма да су му они, како му у сваком писму јављаху, сваког другог дана слали или писмо или дописну карту. То га је љутило и забрињавало. Неко време, кад смо били на самом борбеном фронту, Мато се и сувише забринуо. Често ме је у спавању прекидао и започињао разговор о жени и детету. Дуго није добио о њима никаква гласа, па га је то твистило и болело. Ја сам га тешно и доказивао му, како писма не стижу тако лако до ровова. Али је он увек налазио разлога да ме дуго уверава, како ништа не смета, да се писма предају и онима који се боре «с непријатељем».

— Ево га, пишу ми од куће! — А шта пишу? — упитам га. — Не знам, писам још прочитао; сад ћу да читам. Из чепа извати ножић и поче лагано кидати завој писма, ма да је писмо било отворено. Из завоја извади један листић хартије и упре у њ свој поглед, гутајући рекао бих, сваку реч. У почетку је показивао весело лице, а кад је писмо прочитао, грунуше му сузе низ лице. — Шта је? Шта ти пишу — упитам га. Уместо одговора он ми пружи писмо. Узим га и растворим. У писму је стајало од речи до речи: »Драги мој Мато! Молвила се и стално се молим Богу, заједно са нашим Душаном, за твој живот и твоје здравље. Он нас је до сада, како нам

јављаш, милостиво услишио. Ми смо такође здраво. Жељно очекујемо твој повратак. Љуби те твоја Зорка.« Као додаток писму стоји незграпним детињим рукама исписано: »Драги татице! И ја се молим Богу за твоје здравље и да брзо дођеш кући. Мама ми често говори о слободи... Хоће ли нам, татице, и твоја војска донети слободу? Љуби те твој Душан.« — Јеси ли прочитао? — упитам га Мато кроз сузе, приметивши да сам уклонио лист испред очију. — Јесам! — рекох. — Одиста златно дете. Затим узвек из моје руке лист, и поново поче да чита. Ја сам

га са саучешћем посматрао. — »... Хоће ли нам, татице, и твоја војска донети слободу?« — прочита гласно, па оштро ману руком, погледа ме и енергично рече: — Хоће, дете, па ма с њоме ја кући не дошао! * Сутрадан нам се указала згодна прилика, и ми смо већ били у штабу једног руског пука. Кад су нас Руси упитали, шта нас је руководило, да побегнете к нама, обојица смо одговорили: »Једино жеља да нас упутите у српску војску.« Шта је после било, сувишно је набрајати. Довољно ће бити кад кажем, да се је сада Мато херојски борно за поновно ослобођење Битоља. Положај, новембра 1916. Војник из Далмације.

ВЕЗУВИО

ВИНО ИЗ ВИНОГРАДА
са везувске лаве
-- КЉУЧА КРВ КО ЛАВА --
ЦРНО И БЕЛО

у бурадима и на крчу, у ма-
гацину Ираклијева улица бр. 7—
сокачић.

Дрогерија Гуслар
8—20

Узео сам под закуп ресторан
„Српски Краљ“

Егнатијева улица, у згради где
је била жел. инспекција
(хотел „Лондон“)

свабдео сам га добрим пићем и
устројио СРПСКУ КУЉНУ, у
којој ради наша Српкиња која
је тај посао обављала по приватним кућама.

С тога извештавам поштова-
ну публику и нарочито српску
војску и такође и савезничку и
молим их да ме дозволе посетити
и уверити се о доброј кујни и
извршеном пићу.

Услуга брза, чистота примерна
Моли за посету,
Душан Г. Марковић
инвалид

Атинска Банка

има част известити публику, о-
фицире и војнике, као и српске
избеглице да је отворила једну
филијалу

у једну улицу која чини угао са
„Грчком Народном Банком“, а
према улици Венизелос.

По споразуму са Министар-
ством Финансија Краљ. Србије,
ова филијала узела је на себе
пошиљне новаца њиховим поро-
дицама у Француској, Алжиру,
Тунису, Русији, Корзици у сви-
ма француским колонијама, у
Швајцарској, свима Савезничким
и неутралним земљама, као и у
главним варошима Србије.

Филијала је узела на себе и
следеће банкарске операције:

Куповину и продају стране
монете, емисију кредитних пи-
сама; налоге за исплате у свима
варошима Грчке, Европе и пре-
коморских земаља; берзанске на-
логе и исплате купона итд.

Сем тога, по налогу „Српског
Црвеног Крста“ примила је на
себе депоновање новчаних при-
лога који су му намењени.

Д-Р АЛЕКСАНДРИДЕС
специјалиста за унутарње
бо лести. — Управник болни-
це за заразне болести

Поткожно убризгавање Нео-
салварвана као и новог фран-
цуског препарата „Galyl“ про-
тив сифилиса.

Прима сваког дана од 11—12
пре и од 5—6 по подне у фран-
цуској апотеци ул. Франк бр. 35
— у згради француске болнице
— а од 2—4 по подне у овоме
стану улица престоло, наслед-
ника Ђорђа бр. 35 — упоредно
ул. са булеваром краља Констан-
тина. 32—

Д-р АЛБЕРТ ГАТЕЊО
ЗУБНИ ХИРУРГ

Дипломираног од Медицинског
Факултета и Школе за зубно
лекарство у Паризу.

Савршено лечи уста и врши
све модерне зубне радове за
3—4 дана.

18-то годишње искуство
84 ул. Венизелос, 147 ул. Ег-
натија. 46—

РЕКС

Фабрика цигарета — Јану-
каки Протепапа

Рекс се зове нова марка ци-
гарета горње фабрике. Зове се
тако, јер је то краљица свих

других марака својим одличним
квалитетом и особитим укусом
и финим мирисом.

Препоручујемо цигарете Рекс,
Рекс, Фос, Авга и Кирги, које
се могу добити у свима продав-
ницама дувана. 41—36

Нова Књижара

МЕШУЛАМ - МАТАРАСО

43 улица Велики Алексадр 43 — Солун.

Велико стовариште свију канцеларских потреба. Про-
лаја ангро и детаљ.

Препоручује се свима надлештвима и канцеларијама.

Цене најумереније. 28— —2

Најбоље и најунусније су

Улица Франк 31 28—30—2 Солун.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос Кики	Дан. 1.—
„ Глубек	„ 0-80
„ Јани	„ 0-65
„ Афрос	„ 0-50

Посетите и купујте у Солуну све намирнице у најстари-
јој и најпривлажнијој радњи

Колонијално-деликатесне робе

В. МУСИО

ОСНОВАНА 1860. ГОД.

Улица Булгароктон бр. 6 у близини Централне Поште.

ОГРОМНО СТОВАРИШТЕ:

Свих врсти конзерви, Сардина, риба итд. Кондезованог млека.

Велики избор свих врста француских вина, ликера, ко-
њака, шампања итд.

Из првих фабрика: бонбона, посластича, чоколада, бис-
квита, разна теста итд.

Најфинији гојтин, путер. Свеће „Аполо“ и „Фуршје“.

Сапуни и парфимерије првог квалитета.

Разне минералне воде. Боја за обућу итд.

ЦЕНЕ УМЕРЕНЕ И УТВРЂЕНЕ

Сва је роба јевтинија но ма у којој другој радњи.

Продаје на велико и на ситно. 71—

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ

најбоље цигарете

„ВЕНИЗЕЛОС“

од 0-50, 0-75 лепта и 1 драхме

Продају се свугде

Главна продаја у филијалу „Атлас“ киоск „Бела Кула“
ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 28—30

Најстарија и највећа радња у Солуну

нове помодне робе

МЕРКАДО ЈЕСИА

улица Венизелос бр. 31.

Приспеле су огромне количине МЕКИНТОША за господу
и даме, за г. г. пешадијске и коњичке официаре

„IMPERMEABLE“ енглески КВАЛИТЕТ ЕКСТРА

По цени које искључују сваку конкуренцију.

Велики избор женских пантета од плиша, штофа и т. д.
најелегантнија крој по последњој париској моди.

Ове недеље приспели штофови за костиме, велике ширине
од шевиота, габардина и т. д.

ЦЕНЕ СУ СТРОГО УТВРЂЕНЕ. 14—16

СИНОВИ Г. А. ЗРЕРА И К° ЛТД.

СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Позамантерије, чарапа, бажутерије, мариса, чипана, пантлека
платна, кушема. Париских артинала, женске
конфекције, гвозђарије и т. д.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на ситно по истој цени.

Српско Трговачко Друштво А. Д.

из Београда.

СОЛУН

Мисир Чарши бр. 3. (Спроту Централне Поште
у згради Хотел „Слободе“—„Liberté“)

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове.
Врши обичне и телеграфске новчане исплате за Србију,
Швајцарску и све Савезничке државе.

Са положаја може новац да нам се упућује поштанским
упутницама у свима монетама.

Уз сваку пошиљку треба нам јавити тачну адресу коме
има новац да се упуту.

Прима новац на штедњу и чување.

Обавештења бесплатно. 30—30 УПРАВА.

ГОСПОДИ! Препоручујемо Вам да и даље пуштите само
цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

САЛОНИКА

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

Најбоље и најунусније цигарете и дуван свих врсти.

Награђена првом највећом наградом на изложби
у Филаделфији.

НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИНИЦАМА

Нарочито „Миродато“ и ДУВАН ЗА ЛУЛЕ. 32—90

Један од најудобнијих и најзанимљивијих вариетеа
у Солуну јесте

„ГЕТЕ“

који се налази на кеју, у близини „Беле Куле“

Програм је врло одабран са много занимљивих та-
чана. Сада је пространа и одлично осветљена.

Пића су од најбољих француских и енглеских ма-
рака. Оркестар одличан.

После вариетеа кабаре

зато сви у „ГЕТЕ“

ВЕЛИКОЈ МЕЊАЧКО-БАНКАРСКОЈ РАДЊИ

БАНКА САЛТИЕЛА И С. СКАТЕ

Преко пута Тиринга — СОЛУН — ул. Венизелос 8.

Поверавајте ваше мењачке и банкарске послове, јер се
одликује својом солидном и кулантном радњом.

Врши све банкарске послове увек тачно и по дневном
курсу. 61—